

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

ХАФТАЛИК ГАЗЕТА

ЎЗБЕКИСТОН
АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

1956 ЙИЛ
4 ЯНВАРДАН НАШР
ЭТИЛА БОШЛАГАН

КЎПДАН ОРЗУМИЗ ЭДИ

Биз адабиёт мухлислари узаро сұхбатларда ҳамиша чеч эл адабиётин акс эттирувчи журнал ташкил қилинишин орзу қылардик. Бу бутунги иқтисодий қийинчиликлар даврида ушалмас ортуга үшлап туяларди. Бирок Вазирлар Махкамасининг «Жаҳон адабиёти» журналини ташкил этиши түгрисидан көбайт мухлислари ҳам мен кеби қувонган бўлсан керак. Ушбу журнал битта дорилғунун бажарадиган вазифани утайди, деб умид қиласиз. Чунки китоб яратадиган ва китоб уқиётган халқнинг ке-

лајаги, шубҳасиз, буюклир. Халқлар аҳоли сони, куроли, техникиаси билан эмас, бани башар тафаккур маҳсулини узида қай тариқа мушассам эттани ва уз тафаккур дарајасини шу илгор тафаккурга қай тариқа бўйлантира олгани билан курдадид. Дунекитобларини узида жамлаштираётган халқни сингиб булмайди. «Жаҳон адабиёти» бўлмади. Бу урнада бир нарса куяпмиз. У адабиётимизга янги бадий тафаккур, янги бадий дунекараш, янтича бадий тасвиirlар, услублар олиб келади. Бугун бизнинг

адабиётга — эркинлиқдан нафас олаётган адабиётта ана шундай — кечаги қўуллик міноралари ўрнига ҳаққий куррият ва қадр-идрок миноралари қўриши йўлларини курсатувчи янги бадий тафаккур жудам зарур. Адабиётимиз дунекирмояни билан туташганди ва ундан баҳра олгандағина ҳаққий озод шаҳсни тарбиялай олиши мумкин. Бу урнада бир нарса куяпмиз. У адабиётимизга янги бадий тафаккур, янги бадий дунекараш, янтича бадий тасвиirlар, услублар олиб келади. Бугун бизнинг

адабиётга — эркинлиқдан нафас олаётган адабиётта ана шундай — кечаги қўуллик міноралари ўрнига ҳаққий куррият ва қадр-идрок миноралари қўриши йўлларини курсатувчи янги бадий тафаккур жудам зарур. Адабиётимиз дунекирмояни билан туташганди ва ундан баҳра олгандағина ҳаққий озод шаҳсни тарбиялай олиши мумкин. Бу урнада бир нарса куяпмиз. У адабиётимизга янги бадий тафаккур, янги бадий дунекараш, янтича бадий тасвиirlар, услублар олиб келади. Бугун бизнинг

Назар ЭШОНҚУЛ

ТАРАҚҚИЁТГА ҲАМ ОНАМИЗ...

Эртага байрам. Бизнинг байрамимиз! Эрталаб-субхидамла эпикдеразаларни лант очиб, уйнинга навбадорини намисил, сархуш хаводарини тудирадигиз. Кечак юшиб, охорлаб кўйткан киймларни оиласизмизнинг катта-кичик иъзларни кулларига бир бир узатарканимиз, хонадонимиздаги байрамони саршиталик, поклик куизимизни юнатишадиги юварди. Ҳа, кечак уй кутарган эвлик, бугун — арафа. Арафа кунларда кўнглигиз аллақандай мажхуларга тубил кетади. Юракнинг туб-тубидаги тазаррулар, лимилаб турган орзумидлар косаси тиловат чоти ўзидан жойномозга тикилади.

Камина — бир кунти тиломчи. Шу боис бутунги арафа тиловатимизда юрагимда бор гаплар беихтиер ишо булини тайин. Зотан, кунти арафада бушатилиб поклансангина унга байрам завки тулади.

Онгичин айтсан, сунти вақтларда бир савол менинг тинчлик бермайди. Аеъннинг жамиятдаги уринни ўйлайман. Онанин ҳаётдаги боси вазифаси нима? Гарб аеъларига кутилган шаҳтада эр-каклар билан барабар одимлашта одалтланган. Шарқ аеъли? Гарчи, утмишида бизнинг момоларимиз орасидан кўзлаб жаҳонгир маликалар, оқила олималар, дилбар шоцирлар етиши чиқкан бўлса-да, негадир Шарқ аеълари лагандаги кўпилилар бизни ўзи, пазандаги тимосидаги тасаввур этади.

Давоми иккичи бетда

АЛЛОМА ХОТИРАСИ

Узбек қўшиқчилек санъатининг йирик намоёндагиларидан бири, Узбекистон ҳалқаро артист, академик Юнус Раббахий таваллудининг 100 йиллигига кенг нишонланмокла. Яқинда Тошкент Давлат консерваториясида ана шу санаага багишланган концерт маликаларни тутубаларни таҳжигида оржалди. Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижоди фаолияти ҳақида мухтасар сўнгуни мустаҳкамачилик санъатчиларни нигодлаш, қўшиқчиларни ташкил этиши ўнади. Академия жаҳон тарзасидаги ташкилни ўзидан жойнамозга тикилади.

Кечада санъатшунослик номидаги С. Бегматов Юнус Раббахий ҳаётни ва ижод

ТАНҚИД, АДАБИЁТШУНОСЛИК

«ДАРДСИЗЛАР ЗАХМИДАН БЕМОРМАН...»

Увайсий шеъриятининг бош мавзуси — ИШК. Моддий этижек-сизликининг, матънавий этижек-нинг улгариши ишқи, ҳақиқи ишқи, мажозий ишқи. Ҳулас, ишқининг можиги жуда кен.

Навоий, Фузулий, Бедил, Зебунисолар каби файдалушиларни узига утсод билиган, уларнинг антиналарини давом этирган Увайсий ҳам ишқи воситаси биланнига ҳақиқатни, дунёнига тириклини моҳиятини азлаштируши мумкин, леб туспулани. Шоира асарларидаги ишқ — кенг матънадаги — яратмаси ва у оркали гравюра, эзгуликка булган мухаббатидир. У маҳубху, вадахи вужуд, илоҳий бирлик ҳақиқати тушунчаларини, қарашларини изор элан, олам ташкини курнишидан — молдий, ишқи моҳияти билан эса — илоҳий, деган тасавур туради:

Менинг маҳбубим, ёй лилбар,
ушал ном ичра ёстанниши,

Таджиксур қўрманин, мазмани
пайтом ичра ёстанниши,

Нечуким, орзу қўймай
қўлиндин журуй ичмакни

Майданҳадат сенинг илининг-

даги

жом ичра ёстанниши.

Газаб кўн кўлима, пирни дайр, ул

изор сори тедмурсам,

Тажжаллий худо ул хусни

гулфом ичра ёстанниши.

Бу маҳбубиниғизниң гозлар талкунидан туспулган газал. Ундаи майдан — ишқи илоҳий тимсаси. Майданҳадат — ишқ билан бирлашишган ишқи. Жом — бу дунё, борлик, жадон разми. Демак, шоира илоҳий бирликка шубиҳи ташкини изор этади. Увайсийнинг бу икори билан унта катта аҳамиятига эга. Чунки, шоира тасавуф ва ислом гоянгарида яқин, уларни уз руҳитига синдириган, амалий фаннига тадбир этиган. Худи ушал холатларини мақсади, интилган турли даржасига кутарилади. Увайсийнинг шоира ташкини чеку чегарасиз низли гумбаз булиш курипчилик дунега киесляти:

Неча Фарҳоду Мажнун, неча
Мансуру Зулайхони
Демаг ҳар ёнда жамъин, қас-
ди

бир жонон қўйинида.
Фарҳод, Мажнун, Мансур, Зу-
лайхонларининг ишқий тарихи ҳам-
мат асан. Ҳар бир ҳақармониниң
узлаганини хос сарзузлиги, изтиро-
би, интилиши мезонлари ва месъёр-
лар бор. Улар ҳақида адабисту-
носитизмиз турли даврларни тур-
личи қараш, баҳо ва турличи тағ-
кини мавжуд. Увайсий шу муносаб-
атларни қатъяни билан умумлаш-
тириб бера олади. Ушбу тимсог-
ларини ишқий сарзузлиги турли
вокэллар асосида қўрилган булса-
да, уларнинг мақсади, интилган
даражасига кутарилади. Увайсийн-
даги ҳақиқати ташкини чеку чегарасиз низли гумбаз булиш ку-
рипчилик дунега киесляти:

Кўруб Мажнун танин учрён, сен
татын этма Лайлига,
Утту үзлукни бобидинки, ҳар
девонадин келмас.

Бу марғаба мушарраф булиш-
нинг йўли эса битта — Ишқ ли-
лиди. Шоира буни турни ағ-
лайди. Дунёнинг моҳиятини, мақ-
сад манзилини мухаббатда олди.
Шу ўлуғ, мусафар туйти уз-
нинг бору йўтина алмаштирилди-
га, фидо этиши тайерлителидан ту-
ғарланади. Мухаббат йўлини манъ-
тириб беради. Увайсий шу муносаб-
атнинг узига лирик ҳақармон уни-
нишни, моҳиятини узи ша-
хисиз ишқ. Узи тутган йўлнинг
ҳақиқати ва түргилишига ишонади:

Гар кини бўлса ҳаридори,
Увайсий ичра бор —
Ул матоти рамзга бозордурман
ишида.

Ушбу мисралар оркали шоира
шеъриятининг размий шеърият
эканлигини таъкидлаётган туюл-
диди, бизга. Бозори ҳар бир ҳа-
ридор истаган нарасини топади.
Демак, Увайсий асарила бозор су-
зине бескори қўлмаганди. Ишқ ас-
арорини англашга иштиёқманд ҳа-
ридор учун лирикасида ишқ раз-
ми, унинг сирғинонлари бораси-
нида ҳақиқатни сарвалаған ша-
బоди. Унга ишқи шеъриятни
изор этади. Узи тутган йўлнинг
ҳақиқати берган унронар бор:

Гар кини бўлса ҳаридори,
Увайсий ичра бор —
Ул матоти рамзга бозордурман
ишида.

Бу марғаба мушарраф булиш-
нинг мумкини, ушбу турнида
хашнига ҳам айланади. Шоира
бонди, инсонларни таъкидлаёт-
ган туюлдиди. Унга ишқи шеърият-
нида ҳақиқати беради. Унронар
бизни мавжудишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:
Ишқи шеъриятни таскин бер-
ши мумкин. Бу оламинг ғамири,
тушкун тўйгулардан сизни ф-
тади шугуна куткара олади. Увайсий
ана шу буюк ҳақиқатни
теран андаги ва уни замонидан
тарбия таърихида... Пар-
варидорни таниши, унга синингин
кунглинига таскин бер-
ши мумкин. Бу оламинг ғамири,
тушкун тўйгулардан сизни ф-
тади шугуна куткара олади. Увайсий
ана шу буюк ҳақиқатни
теран андаги ва уни замонидан
тарбия таърихида...

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

Шоира анонг тузилишила ишқий
воссоладан фоний дуне парда-
сила тиспалин, хизрони ағрилар-
дан баргарида ғарбий ташкини
дуне тарбияни топади. Демак, анонг
тильситини, асрорини англайти-
га чекисиз келиб ўтишини топади:

БИР КУНГА УЙ БЕКАМИЗ

Хазил қильманг хой зинхор,
Сув күттармас сиркамиз.
Елкада оғир юк бор,
Бугун-ча «уй бекамиз».

Келарлар түкібі савлат,
Ана хотин «акамиз».
Бекалик биға нағыбат,
Бир кунга биз «бекамиз».

Не десалар деймиз хүн,
Хүн ургунын экасиз.
Солмаймиз қовқын күп,
Бугунчы «уй бекамиз».

Әртәрек көлсөн «эрта»,
Әрта яна экасиз.
Сар йил марта бир марта
Бир кунга биз «бекамиз».

ЁРИМНИНГ СОЧИ КАЛТА

(«Майды-майды» құшиғига ҳазыл)

Калта ё калта, ёримниң сочи калта,
Халта ё халта, құлымда бозор халта.

Калта сочлар түзібди,
Узун сочдан «узібди».
Бозор деган савдолдан
Ерим жағын құзиди,

Калта ё калта, ёримниң сочи калта,
Халта ё халта, елкада бозор халта.

Калта сочин тарамас,
Бирор унга қарамас,
Ерим сочин кесібди,
Айтинг, қайсы ярамас.

Калта ё калта, ёримниң сочи калта,
Халта ё халта, құлуда бозор халта.

Бозорға чопар ҳафта,
Қадамлар катта-катта.
Ерін айлаб бозори,
Әркаклар үзи латта.

Тулан Құзібоев

Бүл.. күн...

(Хазыл)

Бутун табиаттың күркі үзгача,
Гул либосин кийтап сулув Баҳорой.
Нозланиб, лаб очар тонғода бойчечак,
Борлықда ажыб бир латофат, чирой.

Пардоз қутисини очган аёллар,
Момолар жилмайб, ўсма сиқиша.
Тажанғлук құлмасдан инжиқ өзілари
Хушомад күрсатыб, кириш боқиша.

Қызылоқтар сочта толбарғак тақиб,
Күк сомсаға ялпиз терішар шодон.
Йигитлар қызларбоп совға излашиб,
Чопиша тиженрат дүкөни томон.

Әркак зоти борки, хизматда бари.
Таом пиширади, бесар дастурхон.
Қошини, сочини күйдірип ўтда,
Оташ тандирлардан узар иссиқ ион.

Аёллар түлдірип үйнинг түрнин,
Сүхбат күршиши, ташындан йирок.
Хөвлида чопкыллаб шүрлік әркаклар
Күнни кеч бүлишин күтишар мүштөк.

Баҳор шоденаси — аёллар күни
Гул сочиб, бир йилда бир бор келеди.
Аёл бир күн поднох, чыланг әркаклар
Әртага биға ҳам омад кулади.

Муқим Қодирий

Рассом О. ВОСИХОНОВ

ШУМ БОЛАГА ОЧИҚ ХАТ

Ассалому алайкум, жиянжон!

Билсанг, жайдакапалак тоғанды Машраб Түрәбай үгел бұламан. Аңча йиллар туман газетидә күрректор бўлиб ишлана. Қанчадан-қанчада қоғозга олди-қочди гаплар ёзғанман. Бир гал ишнам бироз юришмай адабий ходимликка тушириб қўйишувди, йўқ, хайрият, танин-билиш орага кириб, мусахихликка қайтариши.

Ўша ходимлик пайтларимда ёзиб қўйтган баъзи фикрларимни жўнатаяпман. Ёқамаса, майли, газета орқали ўзимга қайтар-вонинглар.

БИР ҚАЙНОВИ ИЧИДА ГАПЛАР

• Жигарингиз қорайб кетиби, деб жарима солиши.

(Қассобининг ҳасрати)

• Мехнатингдан қаракан чўлларда келди гулбаҳор.

(Қўшиқдан)

• Узи руҳий касалликлар шифохонаси ҳисобида туради-ю, пул санашини қаранг.

(Сўхбатдан)

• Усмирлар тарбияси билан жилдий шугулландик. Натижада улар иккичи марта утирил, киссавурлик билан кўлга туш-маслика сўз берниши.

(Маҳалла оқсоқолининг гапи)

ЗАМОНАВИЙ МАҚОПЛАР

Ой бориб, пул билан қайт.

Отанг бозор, онанг бозор, боланг бозор.

Онантин отангта, молингни харидорга бепардоз курсатма.

Урма, сукма, чунтагини щил.

Тошдан ур, тарозидан ур, маза қилиб

даврон сур.

Имонингдан айрилсант ҳам ҳаменнигдан айрилма.

Чори излаганда үзингни бечора қилиб курсат.

ИЗОХЛИ ПУГАТ

Пул бозорга йўлланма.

Далпол - шайтоннинг устози.

Тиламчи - ниқблантан гиперлионер.

Қўз ёши - химоя куроли.

Акт - текширувчининг бисмилло-

си.

Гушт - қозоннинг севгисига хиенат қилаётган танноз.

Судхур - бутма илон.

МУСАХХИХ ЁН Дафтаридан

Болаларни емдаш (эмлаш) хонаси.

Кампир шоли (чоли)ни ҳурмат ки-

ларди.

Кир (бир) еқадан бош чиқармасак

булмайди, шекиди.

Буш (беш) бармоқни оғизга тикиш

оқибати.

Бузуқ радио ва телевизорларни ту-

гатиш (тузатиш) устахонаси.

«Оқшом эркак (эртак)лари» Сиз-

нинг хизматингизда.

Хар тўрт сатрдан кейин қушиқчи

шоирнинг ўтли ҳақорати (нақорати)

жаранглаб туради.

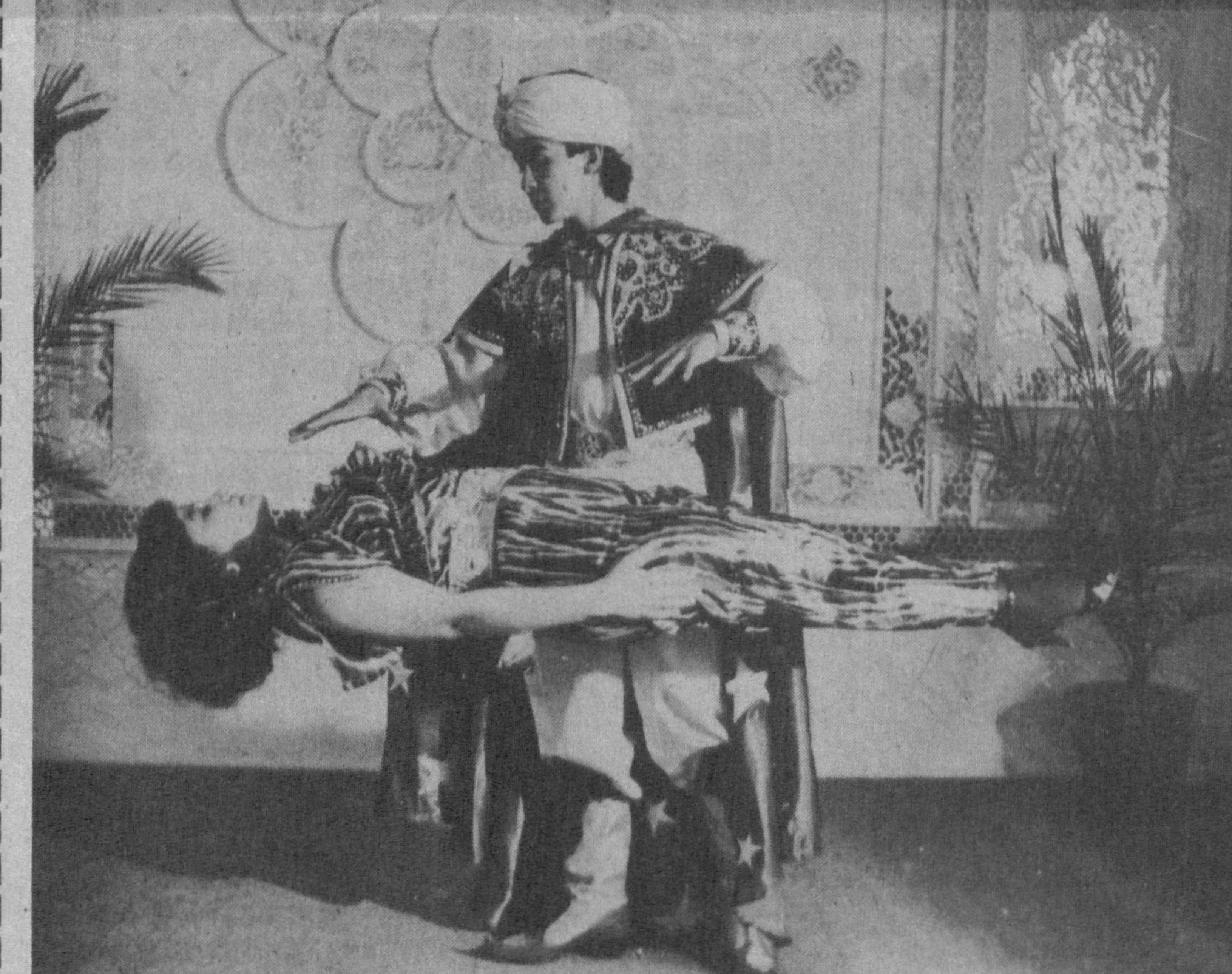
Чемпионни ҳамма олкишлади (ол-

кишлади).

Ҳукм тўқилгандан (ўқилгандан)

кейинги ўйлар.

Машраб Тўра

ЯРИМ МИЛЛИОН ҲАМ ЕТАДИ

— Сингелинта үйланмоқи бул-

ган йилит боймай?

— Йўқ, унгалик боймас шекилли.

Онам ҳар доим тўйдан гап от-

ганди отам «Бечора йигит» деб кўя-

ди.

***

Ийтисарлар ҳалқаро ғулвалиш-

да юридан автобусни тухтап са-

лонги киришни ва бакириши:

— Иванов қани?

— Ҳеч ким индамади.

— Иванов эмас, Сидировман.

— Саргар қанни деяман, сен-

ларга.

Орадан бирор вақт утап ҳали-

ти кини зурға үрниндан турдиги

мақтабни дели:

— Уларни роса дунпос-

лашиши, ўзфатни ростлаши.

***

Суда:

— Шу буюмни сен утирилдини

ми?

Урги:

— Йўқ, мен утирилмадим.

Суда:

— Сен утирилдининни мана бу

йилит уз кузи билан курибиди.

Урги:

— У елғон ганираянти. Мен бу

буюмни утирилдинимда у ерла ҳеч

ким йўқ эди.

***

Ота дерзай ролларни буямо-

да. Олти ёни боли унинг ишини

кузатмоқда. Шу пайтиман келди

у углини дели:

— Китта булсанг, ладанти ғер-

дамлашасини.

— Нима, мен китта булунимча

дадам ишларни туттамайдими?

— Сен молига қизиқасанми?

— ***

БОШ МУҲАРРИР АҲМАДЖОН МЕЛИБОЕВ

Редакцияга келган қўлғозмалар таҳлил этилмайди ва муаллифларга

қайтарилмайди. Муаллифлар фактически нуқта назаридан

фарқланниши мумкин.

Онадан ур, тарозидан ур, маза қилиб

— ***

Навбатчи муҳаррир — Аҳмад ОТАБОЕВ

ТАНЛОВГА МАРҲАМАТ!

«Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси Фарғона вилоят ҳоқимияти билан биргаликда Ўзбекистон ҳалқ ҳоғизи Маъмуржон Узоқов номидаги Республика хонандалар танловини эълон қиласди.

Танловнинг асосий мақсади ўзбек ҳалқининг юқсак маънавий фазилатларини камол топтириши, миллий мағкурани шакллантириш, ёш хонанда ва созандаларни бой маданий меросимис, асрлар давомидаги антнаналаримиз ва умуминсоний қадриятларга хурмат, Ватанга мұхаббат, истиқлол гояларига садоқат руҳида тарбиялаш, ёш истеъодли хонандаларни кашф этиш, устоз ҳофиз